

Anna Hansen

Under månadsmötet i januari 2011 föreläste Anna Hansen under titeln ”Giftas och skiljas på 1600-talet – hushållsstrukturer under 1600-talet.” Anna, som sedan år 2008 är forskningschef på Jamtli, är historiker. Hon disputerade år 2006 på avhandlingen ”Ordnade hushåll. Genus och kontroll i Jämtland under 1600-talet.”

Anna inledde med att kort skissera hur det dåtida samhället såg ut i ett historiskt perspektiv och också peka på äktenskapets centrala roll. Det gifta paret förestod hushållet, som var navet kring vilket allt organiserades, såsom arbete och umgänge. Därmed var också valet av äktenskapspartner viktigt.

Föreläsningen var indelad i två delar, först en del där den normativa synen kring äktenskap presenterades. Här nämndes bland annat en rad lagar; som Magnus Erikssons stadslag från 1300-talet, Kristoffers landslag från 1442, Kong Christian IV:s norske lov från 1604, 1734 års lag, Laurentius Petris kyrkoordning från 1571 samt 1686 års kyrkolag.

I den andra, och mer omfattande delen, visade Anna med en rad exempel hämtade från domböcker hur man i praktiken tillämpade lagarna vad det gällde trolovning, äktenskap, lönskaläge, hor och skilsmässa. Hon berättade bland annat om fall som visade på äktenskapslöftens betydelse och vikten av föräldrarnas råd och samtycke när det gällde planerade äktenskap. Hon berättade även om ett fall när någons ”håg” till den andra hade slocknat efter trolovningen.

I sin sammanfattning lyfte Anna fram äktenskapet som mycket grundläggande i 1600-talets samhälle. Lagar och normer kring äktenskapet handlade mycket om arv och egendom. Kärlek och sämja mellan makarna var viktigt. Fungerade inte äktenskapet så fungerade inte hushållet.

Föredraget avslutades med en frågestund där ett flertal frågor ventilerades, bland annat om de obemedlades situation samt hur stor betydelse kärleken mellan makarna egentligen kunde tillmätas.

För de som vill läsa mer hänvisas till Anna Hansens avhandling samt till en nyutkommen antologi ”Det politiska äktenskapet: 400 års historia om familj och reproduktion” med Bente Rosenbeck och Hanne Sanders som redaktörer. Där medverkar Anna med artikeln ”Att välja den rätte. Förväntningar på äktenskapet i 1600-talets Jämtland.”

Margareta Olsson